

Силабус з навчальної дисципліни «Актуальні питання історії та культури України»

Кафедра-розробник силабуса: кафедра історії України

Загальна інформація про навчальну дисципліну:

назва «Актуальні питання історії та культури України»,

форма навчання: денна

семестр I

кредитів 5 (150 год.),

лекцій – 30 год., семінарських 15 год., самостійна робота – 105 год.

П.І.П. лектора: Руснак Олександр Валерійович

П.І.П. викладача який веде семінарські заняття: Руснак Олександр Валерійович

Короткий опис навчальної дисципліни:

Мета: Ознайомити студентів з найголовнішими подіями вітчизняної історії, з героїчними (і трагічними) сторінками боротьби українського народу проти поневолення, за свою свободу, незалежність, державність;

1. домагатися усвідомленого, міцного засвоєння ними програмового матеріалу, розуміння історичного процесу як закономірного і безперервного розвитку людської цивілізації;

2. навчити студентів користуватися історичними джерелами та літературою, самостійно встановлювати причинно-наслідкові зв'язки при аналізі історичних подій, фактів, виробляти у них уміння використовувати історичний досвід для вирішення сучасних завдань.

При викладенні матеріалу враховувати фахову специфіку студентів географічного факультету.

Завдання: На основі неупередженого, об'єктивного викладу багатого фактичного матеріалу по кожній темі послідовно, у демократичному дусі здійснювати національно-патріотичне виховання студентів, вміло прищеплювати їм любов і повагу до свого народу, його мови, культури, історичних традицій, до рідної Вітчизни – суверенної держави Україна. Водночас сприяти виробленню у них загальнонавчаних людських моральних і історичних цінностей.

Враховуючи присутність в аудиторіях не тільки етнічних українців, але й представників національних меншин (румунів, молдаван, росіян, євреїв, поляків та ін.), здійснювати патріотичне виховання в процесі занять тактовно, цивілізовано, виходячи з принципу історизму (строге трактування кожної події, факту у межах відповідної історичної епохи, не перенесення їх оцінок, особливо негативних, на сучасність), міжнародної та міжрелігійної толерантності (терпимості), громадянськості (відчуття приналежності кожного, за Конституцією, до єдиного українського народу).

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має набути таких **компетентностей:**

Знати:

- основи теорії історичного розвитку та методології історії;
- закономірності розвитку історичних процесів та конкретний фактичний матеріал з історії рідного краю, України;
- явища й процеси української та зарубіжної культури;
- методи наукових досліджень;
- сучасні засоби комунікацій та інформації.

Вміти:

- використовувати набуті знання для вирішення завдань своєї професійної діяльності;
- володіти навиками бібліографічного аналізу, способами і прийомами роботи з різними базами даних, бібліотечними та музейними фондами;
- комплектувати, обробляти та класифікувати архівні документи, археологічні та етнографічні матеріали;
- користуватися ПК для виявлення й обробки джерельних даних;

- володіти необхідним лексичним мінімумом сучасних і давніх іноземних мов в межах потреби своєї професійної діяльності;
  - вести красназничу роботу, виявляти, пропонувати та сприяти збереженню історико-культурних пам'яток;
  - використовувати набуті психолого-педагогічні і методичні прийоми для підвищення свого фахового рівня.
- Перелік мінімуму знань, умінь, навичок, необхідних для подальшої практичної діяльності, що повинні отримати студенти в результаті вивчення дисципліни:
- показати фрагментарну обізнаність щодо змісту питань, які розглядалися під час лекцій та семінарських занять;
  - обмеженість мінімальним опрацюванням рекомендованої літератури.

Структура початкової дисципліни (теми занять)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми занять	Змістовий модуль 1. Історія України IX – кінця XVIII ст.											
Тема 1. Київська Русь та її місце в історії України	10	2	2			6						
Тема 2. Галицько-Волинська держава	9	2				7						
Тема 3. Розвиток культури у Київській Русі та Галицько-Волинській державі	8	2				6						
Тема 4. Військо Запорозьке у XVI – першій половині XVII ст.	12	4	2			6						
Тема 5. Визвольна війна українського народу середини XVII ст. і відродження державності	10	2	2			6						
Тема 6. Україна в добу Руїни	9	2				7						
Тема 7. Українські землі в кінці XVII – XVIII ст.	8		2			6						
Тема 8. Українська культура козацької доби	8	2				6						

Разом за ЗМ1	74	16	8			50						
Теми занять	Змістовий модуль 2. Історія України кінця XVIII – початку XX ст.											
Тема 9. Надніпрянська Україна у першій половині XIX ст.	7	2				5						
Тема 10. Західноукраїнські землі у кінці XVIII – на початку XX ст.	6		2			4						
Тема 11. Українська культура XIX ст.	8	2				6						
Тема 12. Українські національно- визвольні змагання 1917- 1920 рр.	12	2	2			8						
Тема 13. Західноукраїнські землі в міжвоєнний період	7	2				5						
Тема 14. Радянська Україна у міжвоєнний період (1921- 1939 рр.)	7	2				5						
Тема 15. Україна в роки Другої світової війни (1939-1945)	6		2			4						
Тема 16. Україна в другій половині 40-х – 80-х рр. XX ст.	7	2				5						
Тема 17. Розвиток української культури у XX – початку XXI ст.	7	2				5						
Тема 18. Україна в умовах відновлення та розбудови державності	9		1			8						
Разом за ЗМ 2	76	14	7			55						
Усього годин	150	30	15			105						

Рекомендована література:

Основна

1. Багалій Д. Історія Слобідської України. – К.: Харків: Дельта, 1991. – 1993. – 256 с.
2. Бойко О.Д. Історія України. – К.: Вид. центр “Академія”, 2002. – 565 с.
3. Борисенко В. Курс української історії: З найдавніших часів до ХХ століття. – К.: Либідь, 1996. – 616 с.
4. Брайчевський М. Конспект історії України. – К.: Знання, 1993. – 208 с.
5. Верстюк В.Ф., Гарань О.В., Гурій О.І. та ін. Історія України. – К.: Альтернативи, 1997. – 424 с.
6. Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. Хронологічний довідник. – К.: Наук. думка, 1995. – 687 с.
7. Видатні постаті в історії України ІХ-ХІХ ст. Короткі біографічні нариси. Історичні та художні портрети: Довід. вид. / Кер. авт. кол. В.І.Гусев. – К.: Вища шк., 2002. – 359 с.
8. Грушевський М. Ілюстрована історія України. Репринтне відтворення видання 1913 року. – К.: “Золоті ворота” – ДТК УРСР – “Радуга”, 1990. – 524 с.
9. Грушевський М. Історія України-Руси: У 11 т., 12 кн. / НАН України; Інститут української археографії та джерелознавства ім. М.С.Грушевського та ін. – К.: Наук. думка, 1991 – 2000. – (Пам’ятки історичної думки України).
10. Довідник з Історії України (А – Я) / За заг. ред. І.Підкови, Р.Шуста. – К.: Генеза, 2001. – 1136 с.
11. Дорошенко Д. Нарис історії України. – К.: Світ, 1991. – 576 с.
12. Єфименко О. Історія України та її народу. – К.: Освіта, 1992. – 424.
13. Жуковський А., Субтельний О. Нарис історії України. – Львів: Вид-во НТШ у Львові, 1991. – 230 с.
14. Історія України / Кер. Авт. кол. Ю.Зайцев. – Львів: Світ, 1996. – 488 с.
15. Історія України в особах. ХІХ – ХХ ст. / Кер. авт. кол. І. Войцехівська. – К.: Україна, 1995. – 479 с.
16. Історія України: Навчально-методичний посібник для семінарських занять / За ред. В.М. Литвина. – К.: Знання-Прес, 2006. – 460 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
17. Історія України: нове бачення: У 2 т. – К.: Україна, 1995. – Т.1. – 450 с.; 1996. – Т.2. – 494 с.
18. Історія української культури / За заг. ред. І. Крип’якевича. – К.: Либідь, 1994. – 656 с.
19. Костомаров М. Історія України в життєписах найвизначніших її діячів. – Львів, 1918. (репринтне видання).
20. Котляр М., Кульчицький С. Шляхами віків: Довідник з історії України. – К.: Україна, 1993. – 380 с.
21. Крип’якевич І. Історія України. – Львів: Світ, 1990. – 520 с. (Пам’ятки історичної думки України).
22. Кухта Б. З історії української політичної думки: [Текст лекцій.: Навчальний посібник]. – К.: Генеза, 1994. – 368 с.
23. Лановик Б., Лазарович А. Історія України. – К.: Знання-Прес, 2006. – 598 с.
24. Литвин В. Історія України. – К.: Наук. думка, 2006. – 728 с.
25. Литвин В.М., Мордвінцев В.М., Слюсаренко А.Г. Історія України. – К.: Знання-Прес, 2002. – 669 с.
26. Магочій Павло Роберт. Історія України / Переклад з англ. – К.: Критика, 2007. – 639 с.
27. Малик Я., Вол Б., Чуприна В. Історія української державності. – Львів: Світ, 1995. – 248 с.
28. Мицик Ю.А., Бажан О.Г., Власов В.С. Історія України. – К.: Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 2005. – 576 с.
29. Петровський В.В., Радченко Л.О., Семененко В.І. Історія України: Неупереджений погляд: Факти. Міфи. Коментарі. – Харків: ВД “ШКОЛА”, 2007. – 592 с.

30. Полонська-Василенко Н. Історія України: Репринтне відтворення видання. У 2 т. – К., 1992. – Т.1. – 588 с.; Т.2. – 606 с.
31. Попович М. Нарис історії культури України. – К.: “АртЕк”, 1998. – 728 с.
32. Світлична В.В. Історія України. – К.: Каравела, 2006.
33. Субтельний О. Україна: Історія. – К.: Либідь, 1991. – 510 с.
34. Черкашина Н. Історія України: від найдавніших часів до сьогодення. – К., 2005.
35. Шейко В.М., Білоцерківський В.Я. Історія української культури. Навч. посібник. – К.: Знання, 2009. – 414 с.
36. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. – К.: Генеза, 2005.
37. Филипчук О.М. Studia Byzantino-Rossica. Експансія, війна та соціальні зміни. – Чернівці: Книги –ХХІ, 2013.

До ЗМ № 2

1. Аркас М. Історія України-Руси. – К.: Вища шк., 1990. – 456 с.
2. Багалій Д. Історія Слобідської України. – К.: Харків: Дельта, 1991. – 1993. – 256 с.
3. Беркгоф К. Жнива розпачу: Життя і смерть в Україні під нацистською владою. – Критика, 2011.
4. Бойко О.Д. Історія України. – К.: Вид. центр “Академія”, 2002. – 565 с.
5. Бойко О.Д. Нариси з новітньої історії України (1985-1991 рр.). – К.: Кондор, 2004. – 357 с.
6. Борисенко В. Курс української історії: З найдавніших часів до ХХ століття. – К.: Либідь, 1996. – 616 с.
7. Брайчевський М. Конспект історії України. – К.: Знання, 1993. – 208 с.
8. Верстюк В.Ф., Гарань О.В., Гурій О.І. та ін. Історія України. -К.: Альтернативи, 1997. – 424 с.
9. Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. Хронологічний довідник. – К.: Наук. думка, 1995. – 687 с.
10. Видатні постаті в історії України ІХ-ХІХ ст. Короткі біографічні нариси. Історичні та художні портрети: Довід. вид. / Кер. авт. кол. В.І.Гусев. – К.: Вища шк., 2002. – 359 с.
11. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації ХІХ-ХХ століття. – К.: Генеза, 1996. – 360 с.
12. Грицак Я. Страсті за націоналізмом. Стара історія на новий лад. – К.: Критика, 2011.
13. Гунчак Т. Україна: перша половина ХХ століття: Нариси політичної історії. – К.: Либідь, 1993. – 288 с.
14. Дашкевич Я. Україна і Схід. – Львів: Інститут археографії та джерелознавства, 2016.
15. Довідник з Історії України (А – Я) / За заг. ред. І.Підкови, Р.Шуста. – К.: Генеза, 2001. – 1136 с.
16. Дорошенко Д. Нарис історії України. – К.: Світ, 1991. – 576 с.
17. Економічна історія України : Історико-економічне дослідження: в 2 т. / [ред. рада: В. М. Литвин (голова), Г. В. Боряк, В. М. Геєць та ін.; відп. ред. В. А. Смолій; авт. кол.: Т. А. Балабушевич, В. Д. Баран, В. К. Баран та ін.]. НАН України. Інститут історії України. – К.: Ніка-Центр, 2011. – Т. 2. – 608 с.
18. Економічна історія України: Історико-економічне дослідження: в 2 т. / [ред. рада: В. М. Литвин (голова), Г. В. Боряк, В. М. Геєць та ін.; відп. ред. В. А. Смолій; авт. кол.: Т. А. Балабушевич, В. Д. Баран, В. К. Баран та ін.] ; НАН України. Інститут історії України. – К.: Ніка-Центр, 2011. – Т. 1. – 696 с.
19. Єкельчик С. Історія України: Народження модерної нації. – К.: Лаурис, 2012.
20. Єфименко О. Історія України та її народу. –К.: Освіта, 1992. – 424.

21. Жуковський А., Субтельний О. Нарис історії України. – Львів: Вид-во НТШ у Львові, 1991. – 230 с.
22. Зінченко О. Година папуги. Українські сторінки Катині. – К.: Дух і літера, 2011.
23. Історія України / Кер. Авт. кол. Ю.Зайцев. – Львів: Світ, 1996. – 488 с.
24. Історія України в особах. XIX – XX ст. / Кер. авт. кол. І. Войцехівська. – К.: Україна, 1995. – 479 с.
25. Історія України: Навчально-методичний посібник для семінарських занять / За ред. В.М. Литвина. – К.: Знання-Прес, 2006. – 460 с. – (Вища освіта XXI століття).
26. Історія України: нове бачення: У 2 т. – К.:Україна, 1995. – Т.1. – 450 с.;1996. – Т.2. – 494 с.
27. Історія української культури / За заг. ред. І. Крип'якевича. – К.: Либідь, 1994. – 656 с.
28. Котляр М., Кульчицький С. Шляхами віків: Довідник з історії України. – К.: Україна, 1993. – 380 с.
29. Куромія Х. Зрозуміти Донбас. – К.: Дух і літера, 2015.
30. Мартин Т. Імперія національного вирівнювання. Нації та націоналізм у Радянському союзі (1923-1939 роки). – К.: Критика, 2013.
31. Мотика Г. Від Волинської різанини до операції «Вісла». Польсько-український конфлікт 1943-1947 рр. – К.: Дух і літера, 2013.
32. Нагаєвський І. Історія української держави двадцятого століття. – К., 1993.
33. Новітня історія України (1900-2000) / А.Г. Слюсаренко, В.І. Гусєв, В.М. Литвин. – К.: Вища шк., 2000. – 719 с.
34. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності. – Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2016.
35. Плохій С. Великий переділ: Незвичайна історія Михайла Грушевського. – К.: Критика, 2011.
36. Плохій С. Козацький міф. Історія та націєтворення в епоху імперій – К.: Лаурус, 2013.
37. Плохій С. Походження слов'янських націй. Домодерні ідентичності в Україні, Росії та Білорусі. – К.: Критика, 2015.
38. Політична історія України. XX століття: У 6 т. / За ред. І.Ф. Кураса. - К.: Генеза, 2002 - 2003.- Т. 6. – 696 с.
39. Снайдер Т. Криваві землі. – К.: Грані-Т, 2011.
40. Снайдер Т. Перетворення націй. – К.: Дух і літера, 2016.
41. Снайдер Т. Червоний князь. – К.: Грані-Т, 2011.
42. Снайдер Т. Чорна земля. Голокост як історія і застереження. – К.: Медуза, 2017.
43. Толочко А. Киевская Русь и Малороссия в XIX веке. – К.: Лаурус, 2012.
44. Толочко А. Очерки начальной истории Руси. – К.: Лаурус, 2015.
45. Україна: друга половина XX століття: Нариси історії / П.П.Панченко, М.Р. Плющ, Л.А.Шевченко та ін. – К.: Либідь, 1997. – 352 с.

Додаткова

1. Антонович В. Про козацькі часи на Україні. - К., 1991.
2. Апанович О. Гетьмани України і кошові отамани Запорізької січі. – К., 1993. – С. 38-68.
3. Апанович О. Розповіді про запорозьких козаків. – К., 1991. – С. 6-18, 69-114, 127-140.
4. Апанович О. Українсько-російський договір 1654 р.: міфи й реальність. – К., 1991.
5. Баран В. Україна після Сталіна. – Львів, 1992. – С. 67-112.
6. Баран В.К., Даниленко В.М. Україна в період системної кризи / Україна крізь віки: У 15 т. Т. 13. – К., 1999.
7. Бойко О. Проблема визначення кордонів України в період Центральної Ради // УІЖ. – 2008. - № 1. – С. 31-45.

8. Боплан Г. Опис України. – Львів, 1990. – С. 56-73.
9. Борщак І., Мартель Р. Гетьман І.Мазепа. – К., 1991.
10. Брайчевський М. Приєднання чи возз'єднання // Україна. – 1991. - №№ 16-17.
11. Брайчевський М. Українсько-шведський союз 1708 р. // Україна. – 1992. - №. 2.
12. Брицький П.П. Україна в Другій світовій війні (1939-1945 рр.). – Чернівці, 1995.
13. Буковина: історичний нарис. – Чернівці, 1998.
14. Василенко Т. Хотинська війна. – К., 1960.
15. Великий українець: Матеріали з життя та діяльності М.Грушевського. – К., 1992.
16. Верстюк В. Українська Центральна Рада. – К., 1997.
17. Веденєєв Д., Лисенко О. Військово-політична діяльність ОУН та УПА у світлі норм міжнародного гуманітарного права // УІЖ. – 2007. - № 3. – С. 46-65.
18. Винниченко В. Відродження нації: У 3 ч. – К., 1990.
19. Гай-Нижник П.П. Народне міністерство фінансів УНР: проблеми становлення // УІЖ. – 2008. - № 1. – С.59-74
20. Голобуцький В. Запорозьке козацтво. – К., 1994. – с. 3-164, 179-192.
21. Голод 1932-1933 років на Україні: очима істориків, мовою документів. – К., 1993.
22. Грабовецький В. Олекса Довбуш. – К., 1994.
23. Гунчак Т. Україна . Перша половина ХХ століття. – К, 1993. – С. 30-203.
24. Гуржій О. Іван Богун: деякі міфи й реальність // УІЖ. – 1998. - № 1. – С. 99-111.
25. Гуржій О.І., Чухліб Т.В. Гетьманська Україна / Україна крізь віки. – К., 1999. – Т. 8. – С. 156-175, 207-213, 347-255.
26. Гуслистий К. Коліївщина. – К., 1947.
27. Даниленко В. Сталінізм в Україні: 20-30-ті рр.. – К., 1991.
28. Даниленко В.М. Ліквідація польської держави та встановлення радянського режим в Західній Україні // УІЖ. – 2006. - № 3. – С. 111-124.
29. Даниляк П.Г. Барська конфедерація: хід подій та наслідки // УІЖ. – 2007. - № 5. – С. 134-144.
30. Дзюба І. Інтернаціоналізм чи русифікація // Вітчизна. – №№ 5, 7, 8.
31. Документи Богдана Хмельницького. – К., 1961.
32. Зайцев Ю. Дисиденти: опозиційний рух 60-80- рр.. // Сторінки історії України: ХХ ст.. – К., 1992.
33. Ісаєвич Я. Братства та їх роль у розвитку української культури. – К., 1966.
34. Історичні постаті України. – Одеса, 1993. – С. 196-302.
35. Історія січових стрільців: Воєнно-історичний нарис. – К., 1992.
36. Історія України в особах: ІХ – ХVІІІ ст.. – К., 1993. – С. 327-353.
37. Касьянов Г.В. Незгодні: українська інтелігенція у русі опору 1960-80-х рр. – К., 1995.
38. Касьянов Г.В., Даниленко В.М. Сталінізм і українська інтелігенція (20-30-ті рр.). – К., 1991.
39. Кашенко А. Оповідання про славне військо запорозьке низове. – Дніпропетровськ, 1990.
40. Ковалюк В.Р. Західна Україна на початку Другої світової війни // Сторінки історії України: ХХ ст.. – К., 1992. – С. 105-120.
41. Коваль В.С. Радянсько-німецький пакт 1939 . // Минуле України: відновлені сторінки. – К., 1991. – С. 221-264.
42. Коваль В.С. Україна в Другій світовій і Великій Вітчизняній війнах / Україна крізь віки: У 15 т. Т. 12. – К., 1999.
43. Конквест Р. Жнива скорботи. – К., 1993.
44. Косовський В. Семен Палій – фастівський полковник // Соціалістична культура. – 1990. - № 11.
45. Костомаров М. Історія України в життєписах найвизначніших її діячів. – Львів, 1918. (репринтне видання).
46. Котляр М. Володимир Великий. Ярослав Мудрий. – К., 1996.

47. Котляр М. Галицько-Волинська Русь / Україна крізь віки: В 15 т. – К., 1998. – Т. 5.
48. Котляр М. Примарна корона Данила Галицького // Жовтень. – 1987. - № 7.
49. Крип'якевич І. Богдан Хмельницький. – Львів, 1990.
50. Крип'якевич І. Галицько-Волинське князівство. – К., 1993.
51. Кугутяк М. Галичина: сторінки історії. – Львів, 1992. – С. 20-41.
52. Кульчицький С.В. 1933: трагедія голоду. – К., 1989.
53. Леп'явко С. Козацькі війни кінця XVI ст.. в Україні. – Чернігів, 1996.
54. Лисенко О.Є. Підсумки Другої світової війни та Україна // УІЖ. – 2005. - № 6. – С.128-138.
55. Литвин В. Політична арена України: Дійові особи та виконавці. – К., 1994.
56. Литвин М.Р., Науменко К.Є. Історія ЗУНР. – Львів, 1995.
57. Мейс Джеймс. Штучний голод 1933 р. в радянській Україні: що сталося і чому? // УІЖ. – 2007. - № 1. – С.185-199.
58. Мельник Л.Г. Боротьба за українську державність: XVII ст. – К., 1995. – С. 6-100.
59. Михайлик М.В. Нацистська пропаганда в окупованому Києві // УІЖ. – 2006. - № 1. – С. 131-144.
60. Моця О.П. Київська Русь і країни Європи: характерні риси східнослов'янської державності, рівні міжнародних відносин та напрями контактів // УІЖ. – 2007. - № 1. – С. 4-19.
61. Нагаєвський І. Історія української держави двадцятого століття. – К., 1993. – С. 33-37.
62. Народне віче Буковини. 1918-1993. – Чернівці, 1994.
63. Нікольський В.М. Репресії за «лімітами» (1937-1938 рр.) // УІЖ. – 2006. - № 3. – С. 210-222.
64. Пашуто В. Очерки по истории Галицко-Волынской Руси. – М., 1950.
65. Рабечук О.П. Соціальні настрої та поведінка населення України в період голоду 1946-1947 рр. // УІЖ. – 2006. - № 4. – С. 87-100.
66. Ричка В.М. Про склад і структуру великокнязівського двору середньовічного Києва // УІЖ. – 2007. - № 3. – С. 4-16.
67. Русина О.В. Україна під татарами і Литвою / Україна крізь віки: У 15 т. – К., 1998. – Т.6.
68. Сас П. М. Політико-правові засади воєнної служби запорожців та грошова винагорода їм за участь у Хотинській війні 1621 р. // УІЖ. – 2005. - № 6. – С. 4-32.
69. Сергійчук В. Байда Вишневецький – ратник української землі // Дніпро. – 1989. - № 2. – С. 122-132.
70. Сергійчук В. Військово-територіальна організація народної армії в перший період визвольної війни // УІЖ. – 1987. - № 7.
71. Слюсаренко А., Томенко С. Історія української конституції. – К., 1993.
72. Слюсаренко А.Г., Томенко М.В. Нові політичні партії України. - К., 1990.
73. Смолій В., Степанков В. Богдан Хмельницький. – К., 1993.
74. Смолій В.А. Максим Залізняк // УІЖ. – 1990. - № 3
75. Сокальський В.В. Образ Центральної Ради у свідомості селян на початковому етапі Української революції // УІЖ. – 2008. - № 1. – С. 46-58.
76. Солдатенко В.Ф. Українська революція: історичний нарис. – К., 1999.
77. Субтельний О. Мазепинці. – К., 1994.
78. Трубайчук А. Друга світова війна. – К., 1995.
79. Україна у XX ст. – К., 2000. – С. 140-162.
80. Універсали Богдана Хмельницького. – К., 1998.
81. Федорук Я. Зовнішньополітична діяльність Б.Хмельницького і формування його політичної програми: 1648 – вересень 1649. – Львів, 1993.
82. Харишин М.В. Українська церква між двома уніями: 1569-1596 // УІЖ. – 1996. - № 4.

83. Чухліб Т.В. Гадяцька угода та ідея її відновлення в українсько-польських відносинах другої половини XVII ст. // УДЖ. - 2008. – № 3. - С. 45-74.
84. Чухліб Т. Гетьманування Петра Дорошенка: причини «вірності» та «зради» королю, султану й царю (1665-1676 pp.) // УДЖ. – 2007. - № 1. – С. 39-60.
85. Шаповал Ю.І. Петро Шелест у контексті політичної історії України XX ст.. // УДЖ. – 2008. - № 3. – С. 134-148.
86. Шевчук В. Козацька держава. – К., 1995. – С. 51-209.
87. Шелест Ю. Звідки росте “оселедець” // Старожитності. – 1993. - №№ 15-16.
88. Щербак В.О. Джерела формування українського козацтва // УДЖ. – 1994. - №№ 2-3.
89. Яворницький Д. Історія запорізьких козаків: В 3 т. – Львів, 1990. – Т. 1-2.
90. Яковенко Н. Здобутки і втрати Люблінської унії // Київська старовина. – 1993. - № 3.
91. Бабин Яр. Історія і пам'ять / За ред. В. Гриневича. – К.: Дух і літера, 2017.
92. Гнатюк О. Відвага і страх. – К.: Дух і літера, 2015.
93. Літвін Г. З народу руського. Шляхта Київщини, Волині та Брацлавщини (1569-1648). – К.: Дух і літера, 2016.
94. Нора П. Теперішнє, нація, пам'ять. – К.: Кліо, 2014.
95. Поллак М. Отруєні пейзажі. – Чернівці: Книги ХХІ, 2015.
96. Поллак М. Цісар Америки. Велика втеча з Галичини. – Чернівці: Книги ХХІ, 2015.
97. Поллак М. Мрець у бункері. - Чернівці: Книги ХХІ, 2014.
98. Сендс Ф. Східно-Західна вулиця. Повернення до Львова. – Львів: Видавництво Старого Лева, 2017.
99. Снайдер Т. Украинская история, российская політика, европейское будущее. – К.: Дух і літера, 2014.
100. Снайдер Т. Перетворення націй. – К.: Дух і літера, 2016.
101. Старченко Н. Честь, кров і риторика. Конфлікт у шляхетському середовищі Волині (друга половина XVI — XVII століття). — К.: Laurus, 2014.
102. Яковенко Н. У пошуках Нового неба: Життя і тексти Йоаникія Галятовського. – К. : Laurus, 2016.

Форма контролю та оцінювання результатів навчання:

- контрольні роботи по темах практичних занять під час проведення модулів;
- стандартизовані тести;
- реферати, есе тощо.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
60-69	D	задовільно	
50-59	E		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Керівні принципи:

Силабус – це документ який готується для студента

Призначення документа – пояснити студенту суть і форму курсу (дисципліни):

- що від мене вимагається? («правила гри», політика викладача, дедлайни, оцінювання...)
- чого я навчуся, прослухавши цей курс? Які знання здобуду? Які навички?
- що буде результатом навчання?

Сьогодні йде мова про «освіту, як засіб набуття компетентостей»:

- через навчання студент здобуває спроможність щось виконувати, чого б без освіти не зміг;
- спроможність (компетентність) формулюється термінами, які не обов'язково відображають вимогу конкретної професії.